





# จันในสยามวารศัพท์

วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๖๐  
วัน จันทร์ ที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๖๐  
หน้า ๒๒ จันในสยามวารศัพท์

## มหายุทธสงคราม

โทรเลข รอย เคอร์

ประเทศนอร์เวย์ การ มหา สงคราม

กรุงสต็อกโฮล์ม วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์  
ตั้งแต่ รกตง มีท่า มหายุทธ สงคราม  
เรื่อง สงคราม จันในสยามวารศัพท์ แล้ว  
รถไฟ สำหรับ บรรทุก สินค้า ของ ชาตินอร์เวย์  
เขียนได้ จมไป แล้ว ๑๗๔ ลำ รวม น้ำ  
หนัก บรรทุก เป็น กว้างด้านคน พก  
คนเรือ ที่ตายโดย เรือจม รวม ๑๐๑๓ คน  
ส่วน เรือ ที่ ยังหา ไม่พบ ว่า ไม่อยู่  
ทิศใด รวม ๕๓ ลำ พวก คนเรือ รวมราว  
๕๐๐ คน ซึ่งนับว่า ประเทศนอร์เวย์ ต้องเสีย  
เรือ บรรทุก ไป ราวสอง ใน สาม ของ จำนวน  
เรือ บรรทุก ที่มี อยู่

ชาติ โปแลนด์กับเชโกสโลวาเกีย

ผู้ส่ง ข่าวรอย เคอร์เมือง เฮลมสเคอร์  
คม ได้ โทรเลข มาว่า พวก ราษฎร ชาวโป  
แลนด์ ภาคตะวันออก เชียมาแล้วแต่ก่อนนั้น  
บันทึก ได้เกิดแตก ร้าวขึ้นกับรัฐบาล ของเชโก  
ในการที่รัฐบาลได้ทำสัญญาสงบศึก กับพวก  
คณะเยอรมัน และยอม ให้พวก เยอรมัน ตั้ง  
ศาลารัฐบาล ขึ้นที่ใน เมืองโซตม (ซึ่งเป็น  
อาณาเขต ของเมืองบูบิน

โกเชอร์สงครามแบบเก่า

โกเชอร์ ได้ทำเสียง ของเหมือน ยังกับ  
ได้ ทำมา แล้ว แกพวก เยอรมัน คือ ได้มี  
โทรเลข ไปยัง เจ้านาย เยอรมัน ว่า ในที่  
สุด พวก ชาติของประเทศ เยอรมัน จะต้อง  
แตกกัน โดยเหตุ ที่กอง ทักษ ของเยอรมัน  
ได้ ไหลลงแล้วโทรเลขไปยัง ผู้คิด การของ  
บริษัท นอร์ค ดิตเชอร์ ดอยด์ มาคาบของ  
เยอรมัน ได้ เปิด ประตูแห่ง ความ สงบ ของ  
โลก แล้ว

โทรเลขยาคา

กรุงปารีส วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์  
จอมพล ยอฟเฟร์ ได้ รับ เลื่อน เป็น สม  
นายแห่ง สมเด็จพระจักรพรรดิ และ วิชยา ศาสตร  
นายเชลดา รับ เป็น ทนาย คอส์คัก เรื่องนาย  
โยโด จน ถึง ที่สุด หรือ บัญญัติ ห้าม การ  
ค้า หมายอาหารและยา ซึ่ง รายชื่ออาหาร ตาม  
โภชนาการ ต่างๆ  
กอง ทักษ ของ เรา ทำ การได้ อย่าง สำเร็จ  
อัน นำ สมบัติ บริเวณ แค่มอง เรา รกตง  
ไปได้อีก ๓๒๐๐ มิเตอร์ จนถึง แนว กอง  
ทัพ ที่ สาม แห่ง ชาติ กับ จมใต้ เรือ  
ลึก ๕๐๐ คน บินใหญ่ ของ เยอรมัน ที่ให้  
เรา ยิงมาใช้นั้น ได้ เป็น ประโยชน์ มาก  
ก็ เรื่อง นายโยโดนั้น ศาลได้ พิพาก  
ษาให้ ประหาร ชีวิตนายโยโด ต้อง ประหาร ชีวิต  
โดย นายโยโดนั้น ต้อง ประหาร ชีวิต

คำใช้ จำย สำหรับ การ สงคราม

กรุงปารีส วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ นาย  
โกเชอร์ ได้ เสนอ ความ เห็น ว่า ที่ ประชุม ว่า  
คำใช้ จำย สำหรับ การสงครามคือไป จม ถึง  
เดือนที่ ๑ ของปี ๑๙๑๘ จะ ต้องใช้ จำย เป็น  
จำนวนเงินเท่ากับ ห้าร้อย ล้าน ฟรังก์

ข่าว กรุง เทพ ๗

วิธีเสีย กับ จัน

กรุงสต็อกโฮล์ม วันที่ ๑๔ เดือนนี้ ผู้ส่ง  
ข่าว หนังสือพิมพ์ โคมสกี ประจำ กรุง เป  
โตรกราด กล่าว ว่า คณะผู้แทน ราษฎรได้  
ประชุม ปลุกชากัน ว่าการ จันภาคใต้  
ที่ใด ยก กองทัพไป ทำ สงครามกับ รัฐบาล  
กลางนั้น พวกคน เห็น คง ลง ว่า ควร  
ส่งผู้แทนไป ยัง ประเทศจีน เพื่อ แะ นำ  
ให้ พวกจีน ทั้ง สองภาค ประสาน ประสานกัน  
แต่ จะ ได้ เลิก ใน การ ที่ จัน ไม่ ส่ง อาหาร เข้า  
ไป ใน ประเทศรัสเซีย

## ราชนาวิกรม

วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๐

จำนวนเงินเรียวยาวที่ควรใช้แล้ว

เงิน ๒๔๐๐๐๐๐ บาท  
รัฐบาลมหาดมครสงคราม เงิน ๑๖๐๐๐๐๐ บาท  
รัฐบาลมหาดมครสงคราม เงิน ๑๖๐๐๐๐๐ บาท  
รวม เงิน ๒๔๐๐๐๐๐ บาท  
(ลงนาม) เจ้าพระยาอภัยราชา  
เหรัญญิกราชนาวิกรม

แจ้ง ความ

ที่ โรง เลี้ยง ยี่หอ ที่โอ่ง หัวตาโพธิ์เยอ  
สถานี รถ ไฟ ปาก น้ำข้าม มี ตัวเรือ ก  
ไฟ ที่ ต่อแล้ว ๑ ลำ ยาว ๑๗ ฟุต กว้าง ๗ ฟุต  
ครึ่ง เมื่อ ท่านผู้ หนังสือ ได้ ต้อง การ ขอ  
เรียนมา ทำความ ตก ลง ว่า เจ้าจะ ขอ  
ให้ราคาพอ สมควร

นายสมมุติ จิต การ

๑๖ ๑๑ ๖๐ ๕ ๑๒ ๖๐

## เรือเข้ามาแลออกไป

เรือเข้า

| วันที่   | เรือ | จาก   | ถึง      |
|----------|------|-------|----------|
| ๑๖ ๑๑ ๖๐ | เรือ | มาจาก | สิงคโปร์ |
| ๑๗ ๑๑ ๖๐ | เรือ | จาก   | ฮ่องกง   |
| ๑๘ ๑๑ ๖๐ | เรือ | จาก   | สิงคโปร์ |
| ๑๙ ๑๑ ๖๐ | เรือ | จาก   | ฮ่องกง   |
| ๒๐ ๑๑ ๖๐ | เรือ | จาก   | เกาะกง   |
| ๒๑ ๑๑ ๖๐ | เรือ | จาก   | บันดาร์  |
| ๒๒ ๑๑ ๖๐ | เรือ | จาก   | บันดาร์  |

เรือออก

| วันที่   | เรือ | ไป  | ถึง       |
|----------|------|-----|-----------|
| ๑๖ ๑๑ ๖๐ | เรือ | ออก | ไป ฮ่องกง |
| ๑๗ ๑๑ ๖๐ | เรือ | จาก | ไป ฮ่องกง |
| ๑๘ ๑๑ ๖๐ | เรือ | จาก | ไป ฮ่องกง |
| ๑๙ ๑๑ ๖๐ | เรือ | จาก | ไป ฮ่องกง |
| ๒๐ ๑๑ ๖๐ | เรือ | จาก | ไป ฮ่องกง |
| ๒๑ ๑๑ ๖๐ | เรือ | จาก | ไป ฮ่องกง |
| ๒๒ ๑๑ ๖๐ | เรือ | จาก | ไป ฮ่องกง |

เรือเดินสมุทร

ตามโทรเลข ที่ ได้รับ จากเมืองฮ่องกง  
กล่าว ว่า เรือเดินสมุทร ออก จากท่า  
เมืองฮ่องกง คง จะ เข้าบ้านนี้ แล้ว เพราะ  
ฉนั้น เรือเดินสมุทร จะเข้ามาถึง กรุงเทพฯ  
ราว วันที่ ๒๓ เดือนนี้

ได้แจ้งสร้างกรรม

ด้วยได้ทราบข่าว ว่า ที่ จัน กรม ท้อง  
บดินทร์ ๗ และ กรม ท้อง อติคร ๗ นำโรง  
ทหาร มาเข้า ข้าง วัดพระเชตุพน นั้น มีคน  
รับปาก จะ ต้อง การ สร้าง เป็น กรม สถิติพยา  
กรณ์ ในปี พ.ศ. ๒๔๖๑ แล้วแต่เดิม ผู้  
ของบ้าน ที่ปลูก อาศัย อยู่ ใน บริเวณ  
ทั้งสอง นั้น กัดกร่อน รื้อถอน แล ขายไป บ้างแล้ว  
ก็มี เรา เห็น ว่า ถ้า ท่านผู้ใด จะ ต้อง  
การ สร้าง หรือ ไม่ควร จะ ไปดู บ้าง ที่  
จะ ซื่อได้ โดย รากายอมเยา

มติสิทธิของชาวบ้านราชว

ผู้สืบข่าว ของเรา ได้ ไป ถึงระโนด  
วัดท่าแพ ได้ เห็น เจ้าความ มีคน อยู่ ใน ยาน  
นั้น ซึ่ง ข้าง บน คำว่า ระโนด ท่าแพ  
แต่ ต่อ ไป มี เจ้าความ ว่าดังนี้ ไม่ให้  
เรือ ชาวบ้าน คน คง โดย ช่าง ช่างตาม  
นำวัด ใน เขต วัดท่าแพ และ ให้ เจ้า  
ของบ้าน คง แล้วกล่าว ด้วย เพราะ ได้  
ผูก เจ้าวัด แล้ว ถ้าว่ากล่าว ไม่ ได้  
แล้ว เมื่อเรือ เรือเข้า พึ่งร้องต่อ โรงศาล  
เจ้าจะ ต้อง ไม่ เป็น พยาน เขา หรือ ผู้ปล  
ครอง มรรคทาย จะ รับ ได้ ให้ รื้อ บ้าน ให้  
ไปอยู่ ที่อื่น ได้ ดังนี้ เพราะ ในเขตวัด  
ท่าแพ เรือ เรือได้ ผูก หมัด แล้ว ต่อ  
นี้ ไปยังมี อีกหลาย คำ แต่กระดากไป แจ้ง  
ความ นั้น บบ หลาย ไป จึง ไม่ทราบ ว่า มีข้อ  
ความ อย่างไร อีก แต่ ใคร เป็น ผู้ ประ  
การ ห้าม จึง ไม่ปรากฏ ผู้สืบ ข่าว ของ  
เรา ออก นึก ประหลาด ว่า ใคร หมอ ข้าง บัง  
อาจ ออก ประการ เช่นนี้ ซึ่งใช้ อำนาจ  
อันเร็วเพื่อ คัด สิทธิ ของ ชาวบ้านราชว

ตาม คำ เกอ ใจ ของ คน ได้ ถึง เพียงนี้ เพราะ  
เหตุ ว่า ที่ ตรง นั้น ถึง เป็น เขตวัด ที่จริง  
แต่ เมื่อวัด ยอมอนุญาต ให้ ชาวบ้าน เข้าปลูก  
เป็น โรงบ้าน ขึ้นแล้ว ผู้เข้าก็มี สิทธิ ที่ จะ  
ปกครอง โรงบ้าน ของคนตาม ความชอบธรรม  
เรา พอ ใจ จะ ให้ เรือใด ๆ รับ หรือ ส่ง คนตาม  
นำบ้านเข้าได้ เสมอ ไม่ เห็นว่า มี ใคร มีอำนาจ  
มาฟ้องร้อง หรือ รับไล่เขาได้ เมื่อเขาไม่ ได้ คัด  
คำเข้า ที่ ของ วัด

เหตุนี้ ผู้สืบข่าว ของเรา จึง เข้า ใจ ว่า  
ประการ อันหมอน เช่นนี้ มี ท่า ของ เดียว กัน  
กับ บัณฑิต แห่ง ที่ กัดกร่อน คง เกิดจาก  
พวก คน พาล ทำ สำหรับ ช่าง ชาวบ้าน หรือ  
จะ ยอม ให้ บริษัท หรือ ชาว บ้าน หรือ  
เกิดบาดหมาง กัน เพื่อ เห็น เป็น ประโยชน์  
ส่วนตัว โดย ทางหนึ่งทางใด เพราะฉะนั้น

เรื่อง ๒๔ นาฬิกา

(ชวาม ราม ธรรม)

เรื่อง ๒๔ นาฬิกา พอผู้ส่ง เห็นว่า  
กึ่งจะ นึก ว่า ร้อย เป็น เรื่อง ลึกด้น  
ตระกรรม ก็จริง อยู่บ้าง แต่ไม่ใช่ ลึกด้น  
ของบ้านร้าง หรือ หอดูง ที่ไหนดอก คงเป็น  
เป็น เรื่อง ๒๔ นาฬิกาเอง คงได้ เปลี่ยน  
การ นับเวลา เป็น ก่อนเที่ยง และ หลัง  
เที่ยงแล้วมา ส่วน ส่วนของ รามธรรม เป็น  
การ ถัดออก และ เป็น ที่พอ ใจ กับ ที่ เดียว ภาย  
หลัง ค่อย มา เรื่อง ๒๔ นาฬิกา เข้าใจ ไม่  
มี ครั้ง (๒๔ นาฬิกา) กันละ ซึ่งผู้  
ต้องการทราบ สมมุติว่า เกิดกันจริง  
จากเดิม แต่ เมื่อเปลี่ยน การ นับเวลา เป็น  
ก่อนเที่ยง และ หลังเที่ยง แล้ว ราษฎร ใน  
ราชธานี เห็น ว่า การ นับเวลา คง เปลี่ยน ใหม่  
นี้ ยังไม่ สดวกแก่การ คำนวณ คำนวณ คำนวณ  
ใช้ ในการเดิน เรือ ที่ สดวก ที่ สุด ก็คือ  
นับ เรียง แต่หลัง ถึง ๒๔ นาฬิกา (ไม่แบ่ง  
วัน เป็น สองภาค) จึงขอ พระราชทาน  
พระบรมราชานุญาตใช้ แต่ ถ้าผู้ ข้าง  
จะถาม ว่า เมื่อ ยัง นับ อย่างเก่า ยังเป็น เริ่ม  
ต้น ของ วัน อยู่ นั้น ได้ นับ เวลา สำหรับ คำนวณ  
ศาสตร์ อย่างไร และ คำว่า ของ ท่าน ศาสตร์  
จารย์ ชาวบ้าน คง ที่ ใช้ กัน นั้น นับ เวลา  
เรื่อง ๒๔ นาฬิกา ด้วย หรือ ผู้เขียน ไม่ขอ  
ตอบ ชื่อนี้ แต่กระนั้น ก็ กระทั่ง ทหารเรือ  
ไม่คิด ให้ ใช้ เพราะแต่ ภาย ในราชธานี เท่านั้น  
ส่วน เข็มกับคน ภาย นอกราชธานี แล้วไม่ ให้  
ใช้ เพราะ เกรงว่า จะ ยังสับสนไป คอยมา  
หลังทหาร บกนการนับเวลาเรื่อง ๒๔ นาฬิกา  
มาใช้ ในราชการ สำนาม เพราะ ว่าราชการ  
ส่วนเป็นการสำคัญ (คงจะ ทำตาม ศาสตร์)

เกรงว่า จะเขียน ชักช้า ย่อ ก.ท. และ ก.ท.  
ใช้วิธีอื่น เช่น ก.ท. เป็น ก.ท. แล้วจะ  
เป็นการ ผิดเสียหาย ใหญ่โต คอยมา  
กรมรถไฟก็ได้ ใช้ เวลา นับถึง ๒๔ นาฬิ  
กา และ เรียก ว่า เวลารถไฟ ใช้ทั่ว ไม่เคย  
กับราชการ เช่นเดียวกัน รวมที่ ใช้ นับ เวลา  
๑ ถึง ๒๔ นาฬิกา อยู่ ๓ แห่ง ดังที่ กล่าว แล้ว  
ในกาลภายหน้า ยังจะมี กระทรวง และ  
กรมใด จำเป็น ใช้ อีกนั้น เป็น ส่วน อนาคต  
ข้าพเจ้า ไม่เป็น สัพพัญญู เตไป ได้ แต่  
แก้ความ จำเป็น กับ อยู่ ไร ๆ บ้างที่ ว่า ช่าง  
ยอก และ ก.ท. อาจผิด หรือ เลื่อน ไม่ไว้ถนัด  
ทั้ง จะ ใช้ คำเต็ม ก็ยาว สักหน่อย ก็พอจะ  
ยกขึ้น พูดตาม กันไป ได้ แต่ คิดไป อีกก็  
น่าปลื้ม ที่ ผู้ส่งข่าว ไรไป ใช้ ชักช้า ย่อ ก.ท.  
แอม. (ตรงกับ ก.ท.) แอม. (ตรงกับ  
ก.ท.) ตลอด ท่วงนี้ ไม่ค่อย ขัดแย้งกัน

ผล ของ การ นับเวลา ๑ ถึง ๒๔ นาฬิกา  
นี้ ข้าพเจ้า คง เกิด สันนิษฐาน แล้ว คง เป็น ตัว  
ใน กระทรวง ทหาร เรือ และ ราชธานี คง  
คำนวณ คำนวณ ยัง ขึ้น สำหรับ การ เดิน เรือ  
แต่ เรือ เรียง เรียง นั้น ช่าง จะ ยัง ไม่ ทำ ได้

จึงได้ ขุดขุด เข้ากับ ท่าบ้าน ทาง กรม  
รถไฟก็เหมือน กัน เมื่อมี เวลารถไฟ เข้าขึ้นแล้ว  
แต่ เห็น ผล ที่ รถไฟ เดินออก และ ถึง สถานี ทั้ง  
ปวง ถูก ต้อง กับ ท่าบ้าน เวลา เดิน รถก็ ยัง  
กว่า เมื่อ นำ รถเดิน ใหม่ ซึ่ง ยัง ไม่ มี เวลา  
รถไฟใช้ ข้าพเจ้า เห็น ว่า ท่าบ้าน หรือ ช่าง  
ส่วนนี้

(เรื่อง ที่ ส่ง ข้าง บนนี้ เป็น ความ เห็น ของ  
เชก ชน ที่ มี นาม ว่า ชวาม ราม ธรรม ซึ่ง  
ยัง ไม่ รู้ จัก ตัวจริง ว่า คือ ท่าน ผู้ใด เห็น  
ถ้อยคำ บางตอน เรา ไม่ จำ ต้อง มีความ เห็น  
พ้อง ด้วย แต่ เรา ย่อม จะ เสริม อีก เล็ก  
น้อย ว่า การ นับ เวลา ที่ ใช้ นับ ยี่สิบ

นาฬิกา โดยไม่ แยก ออก เป็น สองภาค  
ก็ก่อน แล หลัง เที่ยง เป็น วัน หนึ่ง นั้น ชาติ  
จีนได้ เป็น ผู้ ใช้ มา ดัง แต่ กัดกร่อน บ้าง ที่ เคย  
เคย มา ผิด กัน แต่ เวลา ของ จีน ใช้ ชื่อนี้  
นัก สดวก หรือ ใน วัน กับ กัน หนึ่ง แบ่ง เป็น  
สอง เวลา เท่านั้น ก็ นับ ถึง ๒๔ นาฬิกา

เที่ยง กับ จน ถึง ๒๔ นาฬิกา ก่อน เที่ยง เรียก ว่า  
เวลา นก สดวก แล หลัง เที่ยง เรียก ว่า  
เวลา กุญ คือ เวลา ๑๐ ถึง ๑๑ นาฬิกา หลัง  
เที่ยง แล้ว คือ ๒ ชั่วโมง เป็น เวลา ๑ ของ  
จีน รวม วัน หนึ่ง มี เพียง ๑๒ เวลา เท่านั้น

แต่ เวลา หนึ่ง ของ จีน แบ่ง ออก เป็น ๘ บาท  
หรือ ๑๐ บาท แบบ นี้ ได้ ใช้ มา หลาย พัน ปี  
จน กระทั่ง เมื่อ นาฬิกา ของ ชาว ยุโรป ได้ เข้า  
ไปสู่ ประเทศ จีน จึงได้ มี คำใช้ กัน ตาม  
สามัญชน เรียก ว่า เรียก ว่า ก่อน เที่ยง  
หรือ หลัง เที่ยง อย่าง เช.แอม. แล ป.แอม.  
แต่ พวก กัดกร่อน หลาย ยัง คง ใช้ เรียก ชื่อนี้  
สักที หมาย เวลา อยู่ นั้นเอง)

แจ้ง ความ กระทรวงยุติธรรม

เรื่อง จอแจเมียร หนังสือบริกณห์สนธิ

ของ บริษัท จาตินไร

ด้วย ผู้เริ่มก่อการ ตั้งบริษัท ทั้งสอง ใน  
ชนิด แพนด คิงคอมเปน นี้ จาตินไร ยื่น

หนังสือ คอชอ ฐิเมียร หันส่วน แลบริษัท คณะ  
กระทรวงยุติธรรม ขอ จด ฐิเมียร หนังสือ  
บริกณห์ สนธิ จาตินไร กับ จอแจเมียร ได้ รับ จด  
ฐิเมียร ไว้แล้ว ดังมีรายการ ดังต่อไปนี้

คือ สารบัญ เลขที่ ๑๐ วันที่ ๑๖ เดือน ๕  
กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๐ นายบริษัท บริษัท  
ทั้งสอง ในชนิด แพนด คิงคอมเปน นี้ จาตินไร  
ยื่น ความ ประสงค์ ของบริษัท การทำ  
เหมือน แล แล เพราะปลูก จำนวนทุนทรัพย์  
๕๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๕,๐๐๐ หุ้น มูลค่าหุ้น  
ละ ๑๐ บาท นายผู้เริ่มก่อการ ๑ นายโย  
เซฟเชเร รอง ๒ นายหลิมเซงเถิด ๓ นาย  
หลิมเจงเพง ๔ นายโกทิมยุด ๕ นายโด  
ถัมยุด ๖ นายหลิมเจงเพง ๗ นายโยเซฟ  
บุชัย

แจ้งความ มา ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๖๐

เสนานต์โดย เจ้าพระยาอภัยราชา  
มหาอำมาตย์ตรี พระยาตราสุรศักดิ์  
วาทีเลิศ ทูลฉลองลงนามแทน





แผนท้าววิศุกฤษณ์เจ้าราชกุมาร

## แจ้งความ

ไทย กัมพูชา เวียดนาม